

BÁCSKAI KRISZTINA
– KELEMEN ROLAND – KOVÁCS-SZÉPVÖLGYI ENIKŐ

Törékeny pajzs – A magyar digitális gyermekvédelem helyzetképe

ABSTRACT

The enforcement of children's rights in the digital environment, as well as the protection of children within this domain, represents one of the defining challenges of the 21st century. In Hungary, digital child protection received a comprehensive strategic framework in 2016, the practical implementation of which was assessed in a 2022 report by the Commissioner for Fundamental Rights. This study analyzes the changes in state-level protective mechanisms, taking into account the strategy, the report, and the temporal context of data collection. It is found that the range of relevant actors has expanded (including, for example, the Hungarian Competition Authority and Victim Support Centers). As a positive development, the broad spectrum of educational activities implemented under the auspices of the National Media and Infocommunications Authority (NMHH) contributes significantly to strengthening children's digital awareness and protection. However, a persistent shortcoming is that protective measures remain sporadic and do not provide equal levels of safeguarding for all groups of children.

Keywords: children's rights in digital environment ■ digital child protection
■ Commissioner for Fundamental Rights ■ hotlines

I. BEVEZETŐ GONDOLATOK

Magyarországon a gyermekek alkotmányos védelmének alapját az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése képezi, amely rögzíti a gyermek jogát a testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. A gyámügyi igazgatásról szóló törvény hangsúlyozza az emberi méltóság tiszteletben tartásához, valamint a fizikai, lelki, szexuális bántalmazással, elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez való jogot.^[1] Az információs társadalom korában jelenlévő ki-

[1] A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 6. § (5) bekezdés.

hívásokkal összefüggésben több jogszabály biztosítja a gyermekek jogainak védelmét, emellett a terület átfogó stratégiai keretét a 2016-ban elfogadott Digitális Gyermekvédelmi Stratégia (DGYS) adja.^[2] A stratégia felülvizsgálatáról a közel egy évtizedes távlat ellenére nem áll rendelkezésre nyilvános adat. A jogalkalmazás szintjén a digitális környezet gyermekjogi vonatkozásait az alapvető jogok biztosa – gyermekjogi ombudsmanként – több alkalommal vizsgálta.

A tanulmány deskriptív és kritikai elemzés módszerével, dokumentumelemzés és kvalitatív interjúkutatás alkalmazásával tárja fel, hogy az alapvető jogok biztosa 2022-es jelentésében azonosított problémákra és megfogalmazott ajánlásokra reagálva milyen intézményi, szabályozási vagy szakpolitikai változások mentek végbe a digitális gyermekvédelem területén Magyarországon 2025 első negyedévéig bezárólag. A vizsgálat különös figyelmet fordít a jogi keretek, a gyakorlatban működő jogvédelmi mechanizmusok alakulására, ugyanakkor az ön- és társszabályozás alakulására, a digitális gyermekvédelem és alternatív vitarendezési eljárás helyzetének feltérképezésére a köznevelési intézményekben jelen tanulmány keretei között nem térünk ki.^[3] Ugyancsak nem vizsgáljuk a fogyatékkal élő gyermekek védelmét célzó és esélyegyenlőségük megteremtését támogató intézkedéseket sem.

II. A DIGITÁLIS GYERMEKVÉDELEM ÁLLAPOTA AZ AJB-686/2022. SZÁMÚ JELENTÉS TÜKRÉBEN

Az ombudsman a gyermekek online védelmének kérdéskörét elsőként átfogóan a médiaértés oktatásának hazai gyakorlatát feltérképező AJB-497/2016. számú jelentésében elemezte. E jelentés megállapításai később a Digitális Jólét Program (DJP) keretében kidolgozott DGYS helyzetértékelésében is visszaköszöntek, ajánlásai pedig beépültek a stratégia célkitűzései közé. A jelentés kiemelten kezelte a tudatos média- és internethasználat fontosságát, különösen a szülők, pedagógusok és gyermekek körében, valamint hangsúlyozta a pedagógusképzés megújításának, a szemléletformálásnak és a prevenciók megközelítésnek a szükségességét. Az alapvető jogok biztosának AJB-686/2022. számú, hivatalból indított vizsgálata az online tartalmak révén bekövetkező, gyermekeket érintő jogsérelmekkel szembeni jogvédelmi és szankciórendszer elemének áttekintésére és azok hatékonyságának értékelésére irányult. A vizsgálat

[2] A Gyermekek Számára Biztonságos Internetszolgáltatás megteremtéséről, a tudatos és értéktelmentő internethasználatról és Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiájáról szóló 1488/2016. (IX. 2.) Korm. határozat; Jogszabályi keretet lásd: Kovács-Szépvolgyi, 2024, 337-364.

[3] Lásd: Nagy – Kelemen, 2025.

a jogállamiság, a jogbiztonság, valamint a gyermekek gondoskodáshoz és védelemhez való joga alkotmányos követelményeinek összefüggésében értelmezte a meglévő eszközrendszert.^[4]

1. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság szerepe a gyermekek digitális környezetben történő védelmében

A digitális gyermekvédelem intézményi rendszerében kiemelt szerepet játszik az önálló szabályozó szervként működő Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH), amelynek működése a fiatalok médiatudatosságának növelése, illetve a szülők és a gyermekek médiatudatosságának empirikus mérése tekintetében is meghatározó.^[5] Az NMHH Elnökének az elektronikus kereskedelmi szolgáltatás és az elektronikus hírközlési szolgáltatás útján hozzáférhető médiatartalmak, információk tekintetében a kiskorúak egészséges fejlődését biztosító jogszabályi előírások elfogadását és hatályosulását elősegítő javaslattevő, véleményező, tanácsadó testülete a Gyermekevédelmi Internet-kerekasztal, amelynek ezenkívül feladata a kiskorúak és szüleik médiatudatosságát növelő intézkedések kezdeményezése is. A testület ajánlásokat is megfogalmazhat.

2. A hazai hotline-ok szerepe a gyermekek online védelmében

Magyarországon két bejelentőfelület szolgálja a gyermekekre káros vagy jogellenes internetes tartalmak jelentését: az NMHH által 2011 óta működtetett Internet Hotline (IH), valamint a 2013-ban létrehozott és a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. (NISZ) által működtetett, 2019-től pedig az Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat (NGYSZ) által üzemeltetett Biztonságosinternet Hotline.

Az IH közérdekű feladatellátás keretében működtetett internetes tájékoztató és segítségnyújtó szolgálat, ahol^[6] azokat az online tartalmakat lehet bejelenteni, amelyekről a bejelentő azt feltételezi, hogy jogsértőek vagy károsak lehetnek a kiskorúak fejlődésére. A szervezet munkatársai a biztonságos internethasználathoz fűződő közérdek védelme érdekében vizsgálják az internetes visszaéléseket, ezek kapcsán jogi segítséget nyújtanak. Az IH bejelentés alapján indított vizsgálata nem hatósági eljárás, a tevékenységük során nem gyakorolnak hatósági hatáskört és hatósági eszközöket sem alkalmaznak, nem kötelezhetnek

[4] AJB-686/2022. számú jelentés. A vizsgálati jelentés 2022-ben került kiadásra, vegyesen tartalmaz adatokat, de főként a 2018, 2019 évre vonatkozóan.

[5] NMHH-PSYMA 2021, 149-153.; Kálmán, 2021, 74-85.

[6] Az IH működésére és eljárására vonatkozó szabályokat lásd: az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (továbbiakban: Eht.) 149/B-D. §; A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Szervezeti és Működési Szabályzata (SzMSz) 3. számú melléklete.

senkit a bejelentő által sérelmezett tartalom eltávolítására. Hatósági eljárást nem folytat le, a jogsértő vagy kiskorúakra káros tartalmak eltávolítására önkéntes alapon hívja fel az érintett szolgáltatókat.^[7] Az IH jogkövetkezményeket nem alkalmazhat, törvényi felhatalmazás híján kizárólag figyelemfelhívással és ajánlással élhet. Működése így ösztönző és jogsegély jellegű, amelyet az NMHH meglévő hatósági tekintélye részben erősít. Az Eht. alapján az IH figyelemmel kíséri és elemzi a kiskorúak biztonságos internethasználatát veszélyeztető internetes jelenségeket, ezekkel kapcsolatban tájékoztató tevékenységet végez,^[8] valamint együttműködik az internetes visszaélések ellen fellépő hazai és nemzetközi szervezetekkel.^[9] A szolgáltatók jellemzően együttműködők, a jogsértő tartalmat hozzáférhetetlenné teszik, melyet a Hotline szűrőpróbaszerűen monitoroz. Az IH emellett megfelelő felület arra, hogy a jogellenes tartalmak a nyomozóhatóság látóterébe kerüljenek.^[10]

Bár a hotline-ok nyújtotta gyors, rugalmas és közvetlen bejelentési mechanizmus előnyt jelent a hagyományos hatósági eljárásokkal szemben, a jelentés kiadásakor a mechanizmus még kevésbé volt ismert, amely részben az átláthatóság, proaktivitás hiányára volt visszavezethető. Ugyanakkor a járványhelyzet eredményeként, amikor az áldozatok és az elkövetők is az online térbe szorultak, az IH hasznossága már egyre inkább szembetűnő volt. A 2014–2020 közötti Nemzeti Infokommunikációs Stratégia célkitűzései között ugyan szerepelt a hotline-ok ismertségének növelése, azonban ennek teljesülése a jelentés kiadásakor még kérdéses volt.

3. A gyermekeket a digitális térben érő adatvédelmi, a személyes adatok kezelésével kapcsolatos jogsérelem esetén történő hatósági fellépés lehetőségeinek elemzése

A GDPR speciális gyermekvédelmi szabályainak érvényesítése kapcsán a gyermekek védelmét és az erről szóló felvilágosító munkát kiemelt feladatként kezeli. A NAIH ennek szellemében hangsúlyt fektet a GDPR szabályainak érvényre juttatása során a gyermekek védelmére és az oktató munkára.^[11] Ezt a célt oktató-nevelő, tájékoztató tevékenységén túl az egyedi ügyek kivizsgálásával és a jogsértések megfelelő, prevenciós célt is magába foglaló szankcionálásával tudja elérni. Az adatvédelmi hatóság panasz alapján vagy hivatalból kivizsgálja az online térben a gyermekeket érő adatvédelmi jogsértéseket.^[12] Bár a gyermekekre vonatkozó konkrét panaszok aránya alacsony, főként a közösségi oldalakon meg-

[7] Balla – Bartók – Csalár, 2023, 138-168.

[8] Eht. 149/B. § (4) bek. b).

[9] Eht. 149/B. § (4) bek. c).

[10] AJB-686/2022. számú jelentés 5.

[11] AJB-686/2022. számú jelentés 20.

[12] Sziklay, megjelenés alatt.

osztott fényképekhez kapcsolódnak.^[13] Az ombudsmani jelentés alapján^[14] az adatvédelmi tárgyú beadványok (átlagosan kb. 2300/év) nagyságrendileg 8-9%-a érinti az internetes adatkezelést, kb. 1%-a a média, sajtó tevékenységét, ezek együttesének azonban kisebb része az, ami kifejezetten gyermekekre vonatkozó adatkezelést sérelmez. A NAIH mindig is kiemelt figyelmet fordított a gyermekek személyes adatainak védelmére, ezért született meg 2013-ban a 10-16 éves gyerekek internetezési szokásairól szóló, *Kulcs a net világhoz!* című tanulmánykötet.^[15] A kiadvány 2016-ban második kiadást is megért,^[16] kiegészítve az aktualitásokkal. A 2017-ben kiadott *Kulcsocska a net világhoz* című tanulmánykötet a 10 év alatti óvodás és kisiskolás korosztályra fókuszálva végez tudatosítást, támpontokat adva, hogy mely ügyben, mely szervhez fordulhat a gyermek.^[17]

4. A gyermekek digitális térben jelen lévő kockázatokkal szembeni védelmét szolgáló egyéb állami eszközök, mechanizmusok

Az elektronikus hírközlésről szóló törvény (Eht.) alapján az internet-hozzáférést biztosító szolgáltatók kötelesek olyan, a kiskorúak védelmét segítő szűrőszoftverek elérhetőségét biztosítani, amelyek könnyen telepíthetők, használhatók, magyar nyelvűek és díjmentesen letölthetők.^[18] E kötelezettség teljesítésének ösztönzése és nyomon követése a Kerekasztal feladata, amely ajánlással is segíti a szűrőszoftverek fejlesztését.^[19]

A szolgáltatók által elérhetővé tett szűrőszoftverek vizsgálata alapján az ombudsmani jelentés megállapította, hogy ezek felhasználók körében történő elterjedtsége alacsony. A Kerekasztal 2015-ös és 2016-os vizsgálatai szerint a jogszabályoknak megfelelő metatag használata 8%-ról 26%-ra nőtt, míg a figyelmeztető jelzések megjelenítési aránya mindkét évben elérte a 90%-ot. A szűrőszoftverek használatára történő javaslat azonban csupán a vizsgált oldalak harmadánál jelent meg. A Netszűrő nevű szoftver bevezetése kísérleti jelleggel zajlott, és széles körű alkalmazása akadályokba ütközött, különösen a telepítéshez igényelt informatikai jártasság miatt. A törvényi követelményeknek megfelelő, mindenki számára könnyen hozzáférhető és hatékony szoftver a jelentés publikálásakor nem állt rendelkezésre, amely jogbiztonsági és a gyermek leg-

[13] AJB-686/2022. számú jelentése 20-22., 45-46.

[14] AJB-686/2022. számú jelentése 20.

[15] Sziklay, 2013.

[16] Sziklay, 2015.

[17] NAIH: Kulcsocska a net világhoz c. projektfüzet, 37.

[18] Eht. 149/A §.

[19] Gyermekvédelmi Internet-kerekasztal ajánlása a kiskorúakra káros internetes tartalmak és szolgáltatások esetén alkalmazandó figyelemfelhívó jelzésekre és szűrőszoftverekre vonatkozóan. 10/2018. (XI. 28.) számú döntés.

jobb érdekének megfelelő eljárás elvével összefüggő visszasságot is felvetett.^[20]

A gyermekbarát honlapok minősítési rendszere további védelmi lehetőséget jelenthetne, ám ilyen rendszer hazánkban még nem működik. A megkeresett állami és szakmai szervezetek nem rendelkeznek információval a minősítési kritériumokról vagy a minősített oldalak köréről. Ez különösen szembetűnő annak fényében, hogy mind az EU digitális gyermekvédelmi stratégiája, mind a hazai szabályozás prioritásként kezeli a biztonságos, gyermekeknek szánt tartalmak fejlesztését.^[21]

A DJP keretében zajló törekvések fontos állami szerepvállalást jelentettek a digitális térben jelen lévő kockázatok csökkentésére. A program koordinálását az állami tulajdonú Digitális Jólét Nonprofit Kft. (DJ Nkft.) végezte 2017. január 1-je óta, és egyben koordinálta a DJP keretében megalkotott kormányzati stratégiák kialakítását,^[22] az azok mentén kitűzött állami feladatok összehangolását és megvalósítását, az Információs és Technológiai Minisztérium felügyelete alatt. A DGYS végrehajtását a DJ Nkft. keretében működő Digitális Gyermekvédelmi Divízió végezte.^[23] A DGYIndex az a mérőszám, amely a kiskorúak online kockázati kitettsége mértékét, a tudatos internethasználat minőségének (tudatos médiamagatartás, médiaműveltség) a mértékét és a digitális gyermekvédelmi ökoszisztéma állapotának minőségét együttesen mutatja. A DGYIndex-kutatások 2020 során kezdődtek meg,^[24] elsőként az online zaklatás vizsgálata indult el, amelynek első fázisában hibrid módszertannal (18 fókuszcsoport, 20 személyes interjú és egy ötezres nagymintás online felmérés) a szakképzésben tanuló 15-16 éves populációra vonatkozó adatok váltak láthatóvá. 2021–2022-ben zajlott a digitális gyermekvédelem területén működő nonprofit szervezetek átfogó vizsgálata, az iskolák szerepének feltárására irányuló pilotkutatás.^[25]

III. AZ AJB-686/2022. SZÁMÚ JELENTÉS KIADÁSA ÓTA ELTELT IDŐSZAK EREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA ÉS ÉRTÉKELÉSE

Az AJB-686/2022. számú jelentésében az alapvető jogok biztosa a jövőbeni jogsértések megelőzése érdekében felkérte a NMHH elnökét, hogy a szaktár-

[20] AJB-686/2022. számú jelentése 9-10., 44-45.

[21] AJB-686/2022. számú jelentése 45.

[22] Digitális Oktatási Stratégia, Digitális Startup Stratégia, Digitális Exportfejlesztési Stratégia, Digitális Jólét Program 2.0.

[23] A DJ Nkft. 2023. május 1-jével megszüntetésre került, az általa ellátott állami feladatokat jogutódként a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (továbbiakban: KIFÜ) vette át. A KIFÜ-n belül létrejött önálló szervezeti egység, a Digitális Gyermekvédelmi Iroda folytatta a Digitális Gyermekvédelmi Stratégia megvalósítását, majd a KIFÜ 2024. december 31-én általános jogutód nélkül megszüntetésre került, közfeladatai a jogszabályban kijelölt szervezetekhez kerültek. A Digitális Gyermekvédelmi Iroda a jogutódlásban nem volt érintett.

[24] Hartai, 2020.

[25] KIFÜ: Digitális Gyermekvédelmi Index.

cákkal és civil szervezetekkel együttműködésben vizsgálja felül az online gyermekvédelem szabályozását. Ez magában foglalja a védelmi mechanizmusok összehangolását, a nem hatósági jellegű eljárások – mint az értesítési-eltávolítási mechanizmus vagy a hotline szolgáltatások – szélesebb körű ismertetését, valamint a gyermekbarát tartalmak fejlesztésének és szűrőszoftverek elérhetőségének ösztönzését. Továbbá javasolt egy központi információs felület létrehozása a digitális gyermekvédelmi eszközökről.

1. Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság szerepe a gyermekek digitális környezetben történő védelmében^[26]

Az interneten elkövetett jogsértésekkel szemben igénybevehető jogorvoslati lehetőségek szélesebb tömegekkel való megismertetése kapcsán új lehetőséget teremt az elektronikus hírközlésről szóló törvény 2024. évi módosítása. Az NMHH-nak közérdekű feladatellátása keretében olyan programokat, tájékoztató kampányokat kell szerveznie, amelyek a kiskorúakat és a szüleiket segítik az internetes bántalmakkal és jogsértésekkel szemben.^[27]

Az NMHH az ombudsmani jelentés kiadása óta bővítette képzési portfólióját, az *Újmédia pedagógia ösztöndíjas felnőttképzési program* 2024 tavaszán indult az NMHH és az Apor Vilmos Katolikus Főiskola közötti együttműködési megállapodás alapján, pedagógusok és pedagógushallgatók számára. A képzés tematikája tartalmazza a resztoratív sérelemkezelési eljárások ismertetését, a különböző online jelenségek, kockázatok formáit. 2024-ben indult útjára a *Partneriskola Program*, melynek keretében a hatóság stratégiai célja, hogy huszonhárom oktatási intézményt felölelő együttműködés kialakításával az alapfokú és középfokú oktatási intézményekben is elősegítse a hazai médiaműveltség-fejlesztés és digitális tudatosság-növelés folyamatát.^[28]

A Bűnvészölgy Médiaértés-oktató Központok tíz éve működő programja keretében az NMHH húsz főállású médiapedagógus bevonásával évente mintegy 15 000, 9-16 év közötti diák digitális írástudását fejleszti. A komplex, egész napos foglalkozások során – például a „Netkockázatok” modulban – a tanulók korosztályi sajátosságok szerint, biztonságos környezetben ismerkedhetnek meg az online tér veszélyeivel, miközben a program közvetve is támogatja a pedagógusokat és szülőket, ismeretterjesztő anyagokkal és segédletekkel.

Az NMHH képzési programjai során, pedagógusoktól származó informális visszajelzések alapján a 2024. szeptember 1-én^[29] bevezetett iskolai okosesz-

[26] Az NMHH Gyermekvédelmi Főosztályának főosztályvezetőjével, dr. Somogyi Ákossal és főosztályvezető-helyettesével, dr. Mayer Endrével készített szakmai interjú alapján.

[27] Eht. 149/E. §.

[28] NMHH: Elstartolt az NMHH Partneriskola Programja.

[29] 3142/2025. (V. 15.) AB határozat értelmében az Nkt. rendelkezései jogszerűen korlátozzák a tulajdonhoz való jogot a közérdek érdekében, a korlátozás megfelel az arányosság követelményének.

köz-korlátozások csökkentették a figyelemelterelő tényezőket, ugyanakkor a pedagógusok szubjektív véleménye szerint a tanulók bevonása nem feltétlenül vált egyszerűbbé. A hatásokat ilyen rövid távon még nem lehet objektíven értékelni. További nehézség, hogy a vonatkozó korábbi (nem reprezentatív) NMHH-kutatás nem differenciálja a képernyőidőt a használat helyszíne szerint,^[30] így a jogszabályváltozás előtti időszakra vonatkozó és az azt követő állapotokat nehéz objektív módon összevetni.

2023 nyarán indult a „Mobil a családom?” elnevezésű szakmai kommunikációs, családoknak szóló program, mely a digitális egészséggel kapcsolatos beszélgetésekre ösztönzi a családokat, iskolákat. Az NMHH gyermekvédelmi és online biztonsági podcast sorozata 2024-ben indult, amely a második évadban, 2025-ben az online gyermekvédelem legaktuálisabb témáit dolgozza fel.

A nevelőszülői gondoskodásban élő, hátrányos helyzetű gyermekek online védelmének szükségességét felismerve, az NMHH évek óta együttműködik az SOS-Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványával. 2024-ben bővült az együttműködések köre a Nagycsaládosok Országos Egyesületével és az Egyedülálló Szülők Klubja Alapítvánnyal. Ezekben a családokban a káros médiatartalmaktól való veszélyeztetettség fokozottabban jelenhet meg, hiszen a mindennapi problémák könnyen elterelhetik a figyelmet a digitális világ veszélyeiről.^[31]

A hatóság kutatási portfóliója egyre kiterjedtebb, a korábbi Digital Parenting-kutatások mellett^[32] megemlíthető a 2024-ben publikált, a 13-16 éves korosztály közösségimédia-használati szokásait felmérő kutatás, amelyben 1030 fiatal vett részt.^[33] A mesterséges intelligencia használatának jellemzőit tárta fel az NMHH legfrissebb, 2025-ös, 1197 fiatal részvételével zajló kutatásában, a 13-16 éves korosztály körében.^[34]

Az ombudsmani jelentés kiadása óta eltelt időben a Kerekasztal működése tekintetében a társadalmi szemléletformálás, tudatosítás terén jelentős előrelépés a 2020-ban útjára indított edukációs felület (gyerekaneten.hu), mely könnyen fogyasztható online tartalmakkal és szótár alapú tudásbázissal edukálja a gyermekeket és a szülőket. Működésének első évében a portál több mint 250 ezer látogatót vonzott. 2023-ban készült el a Kerekasztal hivatalos saját weboldala, melyen elérhetőek a működésére vonatkozó éves beszámolók. Ez alapján 2022-ben a hazai hírközlési szolgáltatók képviselőivel osztották meg kölcsönösen a digitális gyermekvédelemmel kapcsolatos tapasztalataikat és jó gyakorlatot.^[35]

A Kerekasztal 2023-ban elfogadott egy katalógust a magyarországi felhasználók számára könnyen elérhető szülői felügyeleti eszközökről, valamint szűrőszoftvekről, választás segítő útmutatóval. A 2024. év során a Kerekasztal

[30] NMHH: DigiKid.

[31] NMHH: Civil szervezetekkel az online gyermekvédelemért.

[32] NMHH-PSYMA 2017, NMHH-PSYMA 2021.

[33] NMHH: A 13-16 éves korosztály közösségimédia-használati szokásait felmérő kutatás eredményei.

[34] NMHH: A mesterséges intelligencia használatának jellemzői a 13-16 éves korosztály körében.

[35] A Gyermekvédelmi Internet-kerekasztal 2022. évi tevékenységéről szóló beszámolója.

ülésein foglalkozott a digitális szülői felügyelet témájával, illetve a szülői felügyeleti alkalmazások népszerűsítésének lehetőségeivel is.^[36] A hazánkban elérhető, gyermekvédelmi funkciót ellátó szűrőszoftverek kapcsán lényeges, hogy a Kerekasztal koordinálásával elkészült a Netszűrő, amelyet az az NMHH fejlesztett, ingyenes és használata már nem igényel informatikai szaktudást.

2. A hazai hotline-ok szerepe a gyermekek online védelmében^[37]

A jelentés kiadását követő időszakban a 2022-es év kiemelkedő év az IH működése szempontjából, hiszen ettől az évtől kezdve adott ki tevékenységére és működésére vonatkozó részletes, éves beszámolót.^[38] 2011–2018 között összesen 4315 bejelentés érkezett az IH-hoz, 2022-ben, egyetlen év alatt e mennyiségnek pedig közel a fele (2758).^[39] Továbbá, míg hét év alatt (2011–2018) 4315 a bejelentésszám, 11 év távlatában (2011–2022) ez már közel 15500, az IH teljes működése alatt (2011–2023) pedig már több mint 17 000 bejelentést kezelt.^[40] Mindez igen jelentős, ugrásszerű növekedést jelent, pusztán a bejelentés száma-datait tekintve.

2022-ben a közösségimédia-platfomokra vonatkozó bejelentések többsége a Facebookot érintette, azonban új platformok – TikTok, Reddit, Discord – is megjelentek az IH látókörében. Az esetek komplexitásának növekedése 2023-ban 15%-os emelkedést eredményezett az intézkedést igénylő ügyek arányában.^[41] Ugyancsak jelentősen nőtt a szülők által tett bejelentések száma, különösen az online behálózás és szexuális célú zsarolás vonatkozásában.^[42] A 2023. évi beszámoló újdonsága, hogy az IH a különböző online jelenségek, kockázatok kapcsán már edukatív jellegű leírást is ad.

2024. október 25-től az IH a DSA Rendelet^[43] alapján megbízható bejelentői (Trusted Flagger) státuszt kapott, amely fokozott hatékonyságot biztosít számára a jogsértő online tartalmak elleni fellépésben, különös tekintettel a kiskorúakat érintő veszélyekre.^[44] 2024. október 25. és 2024. december 31. között

[36] Beszámoló a Gyermekvédelmi Internet-kerekasztal 2022. évi tevékenységéről.

[37] NMHH IH esetén: Dr. Csalár Dorinával az IH vezetőjével készített szakmai interjú alapján; BiztonsagosInternet hotline kapcsán Dr. Kirány Borbálával, az NGYSZ projekt koordinátorával készített szakmai interjú alapján.

[38] Balla – Bartók – Csalár, 2023, 138-168.

[39] Amelynek több mint 50 százaléka – a korábbi évekhez hasonlóan – gyermekkel szembeni szexuális visszaélést rögzítő tartalmakkal kapcsolatban érkezett.

[40] IH beszámoló, 2023, 7.

[41] IH beszámoló, 2023, 14.

[42] IH beszámoló, 2023, 15.

[43] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 Rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet). (A továbbiakban: DSA Rendelet.).

[44] IH beszámoló, 2022, 24.

398 bejelentés érkezett, 65 esetben történt szolgáltatói megkeresés, ezek 62%-a vezetett valamilyen érdemi intézkedéshez, ugyanakkor 25 esetben nem érkezett visszajelzés.^[45]

Az IH tevékenysége túlmutat a jogérvényesítésen: rendszeres monitoringtevékenységgel, a társadalmi tudatosságot célzó edukációs kampányokkal – így például a „Vedd észre a red flageket, senkinek nem tartozol intim fotóval!”, „Ha úgy érzed, valami nem oké, igazad van” és a „Merj segítséget kérni!” kezdeményezésekkel^[46] – is hozzájárul a gyermekek digitális biztonságának megerősítéséhez.^[47] Közvetlen edukációs tevékenységével 2023-ban az IH munkatársai több mint 1700 embert értek el. 2024-ben ez a szám tovább emelkedett, 5700 embert értek el köznevelési és felsőoktatási intézményekben, iskolapszichológusok és gyermekjogi képviselők, továbbá pedagógusok munkáját segítették.

Nagy hangsúlyt fektet az IH partneri együttműködéseire és kiépített kapcsolatrendszere aktív fenntartására. A gyermekek szexuális kizsákmányolását rögzítő tartalmak elleni küzdelemben a legfőbb nemzetközi partnere a hotline-okat összefogó nemzetközi szövetség, az INHOPE,^[48] mely biztos tudásbázisként is szolgál.^[49] A Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Irodával a gyermekek szexuális kizsákmányolását rögzítő tartalmak, valamint 2022 végétől az adathalászs tevékenységet sérelmező bejelentések ügyében is munkakapcsolatban áll. Együttműködés keretében az Integrált Jogvédelmi Szolgálat és az IH közös figyelemfelhívó plakátokat készített a tanulók számára, a kiadványok közel 4500 köznevelési intézmény diákjaihoz jutottak el.^[50] 2024 júliusa óta a köznevelési intézményeket terhelő – az IH elérhetőségére vonatkozó közzétételi kötelezettség^[51] – teljesülésének elősegítése érdekében az IH egy közérthető, az intézményi honlapokon, egyéb digitális felületeken is elhelyezhető információs csomagot állított össze elérhetőségéről, eljárási lehetőségeiről.^[52]

A Biztonságosinternet Hotline bejelentő felületet működtető NGYSZ szorosan együttműködik a magyar hatóságokkal, a tartalomszolgáltatókkal, közösségimédia-platformokkal, illetve az INHOPE szervezet tagjaival. Az Országos Rendőr-főkapitánysággal kötött megállapodás alapján közvetlenül a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda Kiberbűnözés Elleni Főosztályának továbbítják az illegális tartalmakat, emellett szakmai munkájukat a Legfőbb Ügyészség is segíti. A tevékenység tekintetében 2023-as adatok állnak rendelkezésre,

[45] NMHH: Az Internet Hotline DSA szerinti éves jelentése a 2024. október 25. és 2024. december 31. közötti időszakról.

[46] IH beszámoló, 2022, 25.

[47] Balla – Bartók – Csalár, 2023, 142-143.

[48] Az IH 2012 óta tagja a gyermekek online szexuális kizsákmányolása ellen küzdő INHOPE-nak, amely a világ 48 országában összesen 52 hotline-t tömörít.

[49] IH beszámoló, 2022, 22.

[50] IH beszámoló, 2023, 35.

[51] 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól.

[52] NMHH: Letölthető információs csomaggal segít az Internet Hotline.

mely alapján 2023-ban összesen 4419 linket jelentettek be a hotline felületén keresztül.^[53] A beküldött anyagok közül az elemzők 715 tartalmat találtak bizonyítottan illegálisnak, melyek 76,8%-a (549 tartalom) gyermekek szexuális bántalmazását ábrázoló anyag volt.^[54] 2023-ban globálisan megnőtt az olyan bejelentéseknek a száma, amelyek generatív mesterséges intelligencia (AI) által előállított képeket tartalmaznak. Az online kockázatok kapcsán a beszámoló edukatív jelleggel is tájékoztatást, tudatosságot növelő tippeket ad.

3. A gyermekeket a digitális térben érő adatvédelmi, a személyes adatok kezelésével kapcsolatos jogsérelem esetén történő hatósági fellépés lehetőségeinek elemzése^[55]

A NAIH – az alapvető jogok biztosának jelentése^[56] óta – kiadott éves beszámolója alapján a gyermekeket érintő digitális ügyek aránya és a jellemző ügytípusok nagyjából hasonlóan alakulnak, mint a korábbi években. A beadványokat jellemzően a szülők küldik. A legtöbb panasz a törvényes képviselő hozzájárulása nélküli adatkezelés miatt érkezik, vagy valamely közösségi oldalra, vagy más online felületre felkerül a gyermek fényképe, egyéb adata, azok felhasználásával végeznek regisztrációt, a már korábban publikált adatait harmadik személyek más célokra használják fel (pl. kiskorú telefonszáma pornográf tartalmat közvetítő oldalon jelent meg). Tipikus beadványként jelenik meg a hatóság gyakorlatában, hogy különélő, de szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők egyike hozzájárulást ad harmadik személy adatkezeléséhez, míg a másik szülő ezt ellenzi, tipikusan egészségügyi adatok kapcsán, vagy az egyik szülő feltölt egy képet a közösségi oldalra a gyermekről, míg a másik szülő ezt kifogásolja. Politikusoknak az óvodásokkal, tanulókkal fénykép- vagy videófelvételen történő közös szereplésének adatvédelmi vonatkozásai is beadványként regisztrálhatók. Más ügyekben a NAIH a kiskorúak közéleti kérdésekben való nyilatkozatai kapcsán a kiskorúak érdekeit védő adatvédelmi szabályokra hívta fel a figyelmet.^[57]

Az adatvédelmi hatóság Kulcs a net világához! c. gyerekjogi projektjében több hasznos kiadványt készített már pedagógusoknak, szülőknek és gyermekeknek egyaránt. A közvetlenül a gyermekeket célzó jogtudasító kampánya, a Hogyan is élhetsz jogaiddal a gyakorlatban, mire figyelj oda? különösen a közösségi oldalakon történő személyes adatok megosztásának kérdéskörét, kockázatait járja körbe, hasznos gyakorlati tanácsokkal, útmutatóval.^[58]

[53] Biztonsagosinternet.hu hotline beszámoló, 2023.

[54] Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány. Gyermekjogi Jelentés, 2023, 42.

[55] Sziklay Júliával, a NAIH nemzetközi elnökhelyettesével folytatott szakmai interjú alapján.

[56] AJB-686/2022. számú jelentés.

[57] Sziklay, megjelenés alatt.

[58] NAIH: Hogyan is élhetsz jogaiddal a gyakorlatban, mire figyelj oda?

A jövő feladataival kapcsolatban megjegyzendő, hogy mivel az uniós digitális jogalkotás – kiemelten a AI Act^[59] – hatása számos ponton érinti a gyerekek digitális jelenlétét és szokásait, a jövőben az összes uniós adatvédelmi hatóság figyelme kiemelten fordul erre a témára. Digitális gyermekvédelmi szempontból is jelentősége van annak, hogy az adatvédelmi biztos javasolta, hogy a tanárképzés menetébe építsék be az adatvédelmi ismereteket is.^[60]

4. A gyermekek digitális térben jelen lévő kockázatokkal szembeni védelmét szolgáló egyéb állami eszközök, mechanizmusok^[61]

A társadalmi tudatformálás kapcsán 2023 óta új szereplő a digitális gyermekvédelem területén a Gazdasági Versenyhivatal (továbbiakban: GVH), a szervezet ugyanis a digitális gyermek-fogyasztóvédelem iskolai „roadshow”-ját 2023-ban indította el, pilot jelleggel. A szakemberek az iskolai jelentkezések függvényében keresik fel az adott iskolát és egy-egy tanóra keretében tartanak tudatosító interaktív órákat. Az órákon szerzett eddigi tapasztalatok azt igazolják, hogy a fiatalok is gyakran szembesülnek online csalással, másrészt a reklámkitetésük az interneten hatalmas, ezért is fontos a tisztességtelen üzleti fogások, hirdetések felismerését megtanítani számukra. Bár a digitális kultúra, az állampolgári ismeretek tantárgyak keretein belül van lehetőség a tudatos fogyasztói magatartásra vonatkozó szemléletet formálására, a tapasztalat azonban az, hogy sokszor nem életszerűek vagy éppen kevésbé aktuálisak az ezirányú tantervi tematikák. Az informatika tantárgy keretében digitális készségeket tanítanak, de a tudatos internethasználat kialakításával az online térben kevésbé foglalkoznak az iskolákban a hagyományos tantervi kereteken belül.

Bár a GVH vizsgálatai nem kifejezetten gyermekfókuszúak, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló eljárásaik – így például a Facebook Ireland zéróáras üzleti modellje kapcsán a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indított ver-

[59] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet, továbbá a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet).

[60] Fuster – Kloza, 2016.

[61] A GVH vonatkozásában dr. Szalatkay Judittal, a Gazdasági Versenyhivatal Digitális Tudatosság Programjának koordinátorával folytatott szakmai interjú alapján; Digitális Gyermekvédelmi Divízió kapcsán dr. Gaskóné Nagy Erika, a Digitális Gyermekvédelmi Divízió egykori vezetőjével folytatott szakmai interjú alapján; Áldozatsegítés vonatkozásában Diamantopoulosné dr. Kenyeres Gabriellával, az Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Szakmai Irányítási Főosztály főosztályvezetőjével, valamint a Budapesti Áldozatsegítő Központ vezetőjével, Bíróné Szunai Orsolyával folytatott szakmai interjú alapján.

senyfelügyeleti eljárás^[62] – fontos digitális gyermekvédelmi tanulságokat hoznak.^[63] A modell lényege, hogy az ingyenes szolgáltatás valójában adatkereskedelmen alapul, amely különösen sérülékennyé teszi a gyermekeket a célzott reklámokkal és információs aszimmetriákkal szemben. Az ilyen üzleti modellek torzulásokhoz vezethetnek,^[64] a GVH véleménye alapján például a FOMO-jelenség keresztül, amely fokozza a gyermekek kiszolgáltatottságát.

Digitális gyermekvédelmi szempontból is értékes megállapításokat tett a hatóság az online marketing egyik formája, az influencersmarketing témakörében kiadott útmutatójában. A 2022-ben kiadott tájékoztató felhívja a figyelmet, hogy a véleményvezérek az általuk készített tartalmakért jellemzően ellenszolgáltatásban részesülnek, ajánlásaik éppen ezért nem tekinthetők teljesen objektívnek és függetlennek. Az útmutató támpontokat ad az influencerszerek számára, hogy hogyan jelölhetik jogszerű módon az ellenszolgáltatás tényét a különböző felületeken. Feketelistás jogsértésnek tekinthető a GVH gyakorlatában, ha a tartalom gyermekkorúak közvetlen vásárlásra történő felhívására irányul.^[65]

A Digitális Jólét Nonprofit Kft. keretében működő – időközben megszűnt – Digitális Gyermekvédelmi Divízió számos tudatosító programot indított. A Kortárs Netmentor Program 528 képzett netmentora 2018–2022 között közel 4000 általános iskolást ért el. A program fő erőssége a kortársak bevonása, akik saját nyelvükön, hitelesen tudják közvetíteni az internethasználat előnyeit és kockázatait.

A Digitális Gyermekvédelmi Stratégiában kiemelt cél a szülők médiaműveltségének fejlesztése, ennek részeként 2018–2022 között több mint 250 Digitális Jólét Pont mentor közel 9000 szülőt ért el a Digitális Médiaműveltség Szülőknek programmal, amelyhez Gyerekekkel a digitális világban címmel online tananyag is készült.^[66] A pedagógusokat digitális tananyag-egységekkel (Digitális káprázatok tanórái) segítették, míg az óvodák és bölcsődék digitalizációját az évente 100 intézményt elérő OkosÓvoda Program támogatta, amelyhez 2024-re már 454 intézmény csatlakozott, 2021 óta pedig bölcsődék is bekapcsolódhattak a programba. A DigiMini kutatássorozat az óvodás és bölcsődés korosztály digitális környezetének lehetőségeit és kockázatait vizsgálta, és gyakorlati ajánlásokat fogalmazott meg a gyermekekkel foglalkozó szakemberek számára.

2024-ben tervezetten az állam és az iparági szereplők, valamint a családok (óvodába lépő, illetve iskolába lépő gyermeket nevelők) szerepének vizsgálata

[62] A GHV eljárása eredményeként hozott bírságot kiszabó határozatát a Fővárosi Törvényszék megsemmisítette, a melynek hatályát a Kúria felülvizsgálati eljárásában fenntartotta. BH 2022.1.24: Kúria Kfv.II.37.243/2021. határozata fogyasztóvédelmi ügyben hozott határozat jogszerűsége vizsgálata tárgyában.

[63] GVH VJ/85/2016, 13. pont.

[64] VJ/85-157/2016. számú irat; Evans, 2011.

[65] GVH Tájékoztató az influencers marketingről.

[66] KIFŰ: Gyerekekkel a digitális világban.

történt volna a DGYIndex kutatás keretében, amely – tekintettel a digitális gyermekvédelem állami feladatainak végrehajtását végző szervezet átalakulására – végül nem futott le.

A DJP keretében megvalósuló kismintás kutatás szerint a digitális tér felerősíti a társadalmi egyenlőtlenségeket, különösen a gyermekvédelmi szakellátásban élő, hátrányos helyzetű fiatalok körében, akik szocializációjuk során jobban támaszkodnak a médiára, és sérülékenyebbek az online visszaélésekkel – például groominggal vagy gyermekkereskedelemmel – szemben. A kutatás rámutat: a nevelőszülők és intézmények felkészületlensége, valamint önmagában a digitális eszközhasználat tiltása nem csökkenti az áldozattá válás esélyét,^[67] miközben a Kárpát-medence az európai gyermekkereskedelem egyik súlypontjává vált.^[68]

Az Igazságügyi Minisztérium áldozatsegítő tevékenysége közvetetten kapcsolódik a digitális gyermekvédelemhez, főként prevenció, edukáció és krízisintervenció révén. Az áldozatsegítő központok többek között cyberbullying és gyermekek szexuális kizsákmányolása bűncselekmények áldozatainak nyújtanak jogi, érzelmi és pszichológiai támogatást. Szükség szerint mennek ki a szakemberek a köznevelési intézményekbe is, segítséget nyújtanak krízisfeldolgozáshoz,^[69] miközben küzdenek az áldozathibáztatás és a másodlagos viktimizáció ellen. A resztoratív konfliktuskezelési módszerek terjesztése és a tapasztalatcsere a célja a két éve fennálló Nemzeti Áldozatsegítési Koordináló Mechanizmusnak.

IV. ZÁRÓ GONDOLATOK

Az IH működését tekintve a DSA-jelentés alapján, a tárhelyszolgáltatók megfelelését vizsgálva vegyes a kép, részben eleget tesznek az előírásoknak, azonban a követelmények maradéktalan teljesítése tekintetében még több a hiányosság. Pozitív irányú előrelépés, hogy bővült azon platformok köre, amelyre vonatkozóan lehetővé vált az IH azonnali és eredményes reagálása. Nőtt az intézkedést igénylő ügyek száma, és a működésére vonatkozó számadatok már önmagukban jelzik a közismertségére vonatkozó pozitív irányú változását. Az elérhetőségre vonatkozó iskolai közzétételi kötelezettség, továbbá az egyre összetettebbé, kiterjedtebbé vált edukációs tevékenység együtt vélhetően hozzájárul ismertségének további növekedéséhez.

A hazai hotline szolgáltatások egységesítése, a hatékony együttműködés és a párhuzamosságok elkerülése érdekében 2022 márciusában az NMHH és az

[67] Jakab – Németh – Patai – Timár – Bethlenfalvy – Rajnai – Szijártó, 2022, 4.

[68] ECPAT International and Hintoaloven Child Rights Foundation. (2021). ECPAT Country Overview: Hungary. Bangkok: ECPAT International.

[69] A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvényt (Ást.) alapján.

NGYSZ által működtetett holtline-ok együttműködési megállapodást kötöttek^[70] feladataik összehangolása, illetve annak érdekében, hogy bármelyik hazai hotline akadályozottsága esetén a másik, működő hotline-t haladéktalanul értesítse, és bejelentőit átirányítsa. A két hazai hotline működése egyébiránt – mivel a Biztonságosinternet Hotline beszámolója alapján a bejelentő által beküldött linkek alapján határozza meg ügyszámát, szemben az IH-val, ahol egy ügyhöz akár több link bejelentése is tartozhat, – a két szervezet működésének volume-ne nem összehasonlítható, mindazonáltal a jelenleg is fennálló együttműködési megállapodásnak köszönhetően a bejelentések kezelése zavartalanul működik. Jó gyakorlatnak tekinthető továbbá, hogy a hotline-ok immár edukatív jelleggel ismertetik a különféle online jelenségeket. Mindkét szervezet beszámolója alapján emelkedik a szülőktől érkező bejelentések száma, mely összességében jelzője az erősödő szülői tudatosságnak.

Az ombudsmani jelentés^[71] a biztonságos internethasználat kapcsán megállapította, hogy az alacsony óraszám, a kevés számú, megfelelő szakképzettséggel és hiányos kompetenciával rendelkező pedagógus iskolai jelenléte miatt a médiatudatosságra nevelés sok esetben nem valósul meg maradéktalanul és hatékonyan az oktatási rendszerben. A tanárképzési szakok képzési és kimeneti követelményeit vizsgálva megállapította, hogy a követelmények között az internet veszélyeire, az online bántalmazás jelenségére, kezelésének módjára vonatkozó ismeretek abban nem szerepelnek. A fentiek fényében minősül lényeges előrelépésnek, hiánypótló és mintaadó képzésnek az NMHH Újmedia pedagógiai programja a digitális gyermekvédelem szempontjából, mivel annak tematikája a resztoratív sérelemkezelési eljárások ismertetését, a különböző online jelenségek, kockázatok formáira, a cyberbullying kezelési lehetőségeire is kitér, különösen, ha azt a törekvést is figyelembe vesszük, hogy a képzés elemeit tervezetten beépítik a graduális pedagógusképzés rendszerébe.

Láthatóan szaporodnak az együttműködési, partneri megállapodások a digitális gyermekvédelem különböző szereplői között, szorosabb, kiterjedtebb állami, hatósági összefogás rajzolódik ki. Számtalan kutatási törekvést láthatunk, ugyanakkor azok töredékesek, a reprezentatívnak minősülő felmérések száma alacsony, a digitális gyerekvédelemben történt beavatkozások hatékonyságának mérése (pl. áldozatsegítő központok), feltárásának lehetősége hiányosságokat mutat. Példának okáért az iskolai okoseszköz használatra vonatkozó korlátozás bevezetését megelőző időszakot tekintve reprezentativitást biztosító adatfelmérés nem elérhető, így a jogszabály módosítás előtti és utáni időszak összehasonlíthatósága, az intézkedés eredményességének mérése nehézségekbe ütközik.

A digitális gyermekvédelem területén egyre több szereplő folytat aktív tevékenységet, számos tudatosító anyagot, nagy mennyiségű tartalmat tesznek közzé. Az NMHH a terület alakulójának ernyőszervezeteként számos tájékoztató felületet mű-

[70] Alapvető Jogok Biztosának Hivatala: Beszámoló az Alapvető Jogok Biztosának és Helyetteseinek tevékenységéről 2022, 48.

[71] A/B-479/2016. számú jelentés, 25.

ködtet. A tudatosító programok gyakorlati tapasztalatai alapján a fogyatékkal, gyermekvédelmi szakellátásban és a hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekek kockázati kitettsége az online térben intenzívebb, ugyanakkor éppen ezen, sérülékenynek tekinthető csoportot célzó edukációs tevékenységek, specializált fókuszcsoportos kutatások hézagosak. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetén is szükség lenne nagyobb figyelemre, azonban a szervezetek egyelőre azért küzdenek, hogy a normál szükségletű tanulókhoz eljussanak.

A gyermekbarát honlap minősítési rendszer kidolgozása még várat magára, többszintű szakmai egyeztetések során az érintett szervezetek összefogása szükséges annak megvalósítása érdekében.

Összegezve a különböző érdemi szereplőknek a gyermekek digitális térben történő jog- és érdekvédelme kapcsán kifejtett tevékenységét, szükség lehet további határozott állami szerepvállalásra és ösztönzőkre, az erőforrások és a tudás koncentrálására, a teljes rendszer hatékony működtetésére a meglévő hazai digitális gyermekvédelmi stratégia mentén, hogy egyértelműen levezethető és számonkérhető legyen a különféle szervek hatásköre, beszámolási kötelezettsége és monitoring tevékenysége.

IRODALOM

- Balla Boróka – Bartók Zita – Csalár Dorina (2023): A gyermekvédelem és a tartalom-szabályozás új útjai az interneten: Az Internet Hotline működése és gyakorlata. In: *In Medias Res*. 2023/1. sz.
DOI: <https://doi.org/10.59851/imr.12.1.8>.
- Evans, Dave (2011): *The Internet of Things: How the Next Evolution of the Internet Is Changing Everything*. In: *Cisco Blog White Paper*.
- Fuster, Gloria González – Kloza, Dariusz (szerk.) (2016): *Európai Kézikönyv a Magánszféra- és a Személyes Adatok Védelméről Iskolák Számára*. (Elérhető: naih.hu/arcades/files/arcades_teaching_handbook_final_hu.pdf. Letöltés ideje: 2025.04.12.)
- Jakab György – Németh Szilvia – Patai Rita – Timár Borbála – Bethlenfalvy Ádám – Rajnai Richárd – Szijártó Zsolt (2022): A gyermekvédelmi szakellátásban élő fiatalok médiahasználatát és digitális profilozását célzó akciókutatás. In: *Iskolakultúra*. 2022/3. sz.
DOI: <https://doi.org/10.14232/ISKKULT.2022.3.3>
- Kálmán János (2021): Az önálló szabályozó szervek jogállása, helyük az államigazgatás szervrendszerében. In: *Közigazgatás Tudománya*: 2021/2. sz.
DOI: <https://doi.org/10.54200/kt.v1i2.17>.
- Kovács-Szépvolgyi Enikő (2024): A digitális gyermekvédelem jogi keretei. In: Farkas Ádám – Kelemen Roland (szerk.): *Kibertér és biztonság egyes jogtani és államtani kérdései*. Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr.
- Hartai László (2020): Digitális Gyermekvédelmi Index koncepció bemutatása. In: *Országos Közoktatási és Szakképzési Szakértői Konferencia, 2020*. (Elérhető: <https://kiadvany.suliszerviz.com/kiadvanyok/31-kiadvany-2020/1349-2020-hartai-laszlo-digitalis-gyermekvedelmi-index-koncepcio-bemutatasa>. Letöltés ideje: 2025.04.12.)
- Milosevic, Tijana – Livingstone, Sonia (2018): *Protecting Children Online? Cyberbullying Policies of Social Media Companies*. The MIT Press, Cambridge.
DOI: <https://doi.org/10.7551/mitpress/11008.003.0001>.

- Nagy Adél – Kelemen Roland (2025): Fenntarthatósági célok és a digitális tudatosítás kapcsolata a magyar köznevelési rendszer tükrében. In: *Jog-Állam-Politika. Jog- és politikatudományi folyóirat.* 2025/1. sz.
DOI: <https://doi.org/10.58528/JAP.2025.17-1.19>
- Sziklay Júlia (megjelenés alatt): *Gyermekek (online) adatvédelme – útmutató felnőtteknek.* Wolters-Kluwer, Budapest.
- Sziklay Júlia (szerk.) (2013): *Kulcs a net világhoz!* NAIH, Budapest.
- Sziklay Júlia (szerk.) (2015): *Kulcs a net világhoz!* NAIH, Budapest.

EGYÉB FORRÁSOK

- 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól.
- 3142/2025. (V. 15.) AB határozat.
- A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény.
- A Gyermekek Számára Biztonságos Internetszolgáltatás megteremtéséről, a tudatos és értékteremtő internethasználatról és Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiájáról szóló 1488/2016. (IX. 2.) Korm. határozat.
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.
- A Gyermekvédelmi Internet-kerekasztal 2022. évi tevékenységéről szóló beszámolója.
- A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Szervezeti és Működési Szabályzata (SzMSz), 3. számú melléklet.
- A Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület kiadványa a Biztonságosinternet.hu hotline 2023. évi tevékenységéről. Elérhető: <https://www.biztonsagosinternet.hu/sites/default/files/media/documents/biztonsagosinternethu-hotline-beszamolo-2023.pdf>. Letöltés ideje: 2025. április 30.).
- AJB-686/2022. számú jelentése.
- Alapvető Jogok Biztosának Hivatala: Beszámoló az Alapvető Jogok Biztosának és Helyetteseinek tevékenységéről 2022.
- Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény.
- Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény.
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 Rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet).
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet, továbbá a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet).
- Az Internet Hotline DSA szerinti éves jelentése a 2024. október 25. és 2024. december 31. közötti időszakról. (Elérhető: https://nmhh.hu/cikk/251621/Az_Internet_Hotline_DSA_szerinti_eves_jelentese_a_2024_oktober_25_es_2024_december_31_kozotti_idoszakrol. Letöltés ideje: 2025. március 11.).
- BH 2022.1.24: Kúria Kfv.II.37.243/2021. határozata fogyasztóvédelmi ügyben hozott határozat jogszerűsége vizsgálata tárgyában.

- ECPAT International and Hintoalovon Child Rights Foundation. (2021). ECPAT Country Overview: Hungary. Bangkok: ECPAT International.
- GVH Tájékoztató az influenzaszor marketingról. (Elérhető: https://gvh.hu/pfile/file?path=/szakmai_felhasznaloknak/tajekoztatok/Tajekoztato_az_influenzaszor_marketingrol.pdf1&inline=true. Letöltés ideje: 2025. március 10.).
- GVH VJ/85/2016.
- Gyermekvédelmi Internet-kerekasztal ajánlása a kiskorúakra káros internetes tartalmak és szolgáltatások esetén alkalmazandó figyelemfelhívó jelzésekre és szűrőszoftvekre vonatkozóan. 10/2018. (XI. 28.) számú döntés.
- Hintoalovon Gyermekjogi Alapítvány. Gyermekjogi Jelentés, 2023. (Elérhető: https://hintoalovon.hu/wp-content/uploads/2024/09/Hintoalovon_Gyermekjogi_Jelentes_Javitas_0705.pdf. Letöltés ideje: 2025. március 11.).
- Internet Hotline Beszámoló. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság kiadványa az Internet Hotline 2022. évi tevékenységéről.
- Internet Hotline Beszámoló. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság kiadványa az Internet Hotline 2023. évi tevékenységéről.
- KIFÜ: Digitális Gyermekvédelmi Index. (Elérhető: <https://digitalisgyermekvedelem.hu/dgyindex/>. Letöltés ideje: 2025. május 30.).
- KIFÜ: Gyerekkel a digitális világban. (Elérhető: <https://digitalisgyermekvedelem.hu/gyerekkelonline/>. Letöltés ideje: 2025. március 11.).
- NAIH: Hogyan is élhetsz jogaiddal a gyakorlatban, mire figyelj oda? (Elérhető: <https://www.naih.hu/gyermekjogok-gyermekeknek/hogyan-is-elhetsz-jogaiddal-a-gyakorlatban-mire-figyelj-oda>. Letöltés ideje: 2025. február 11.).
- NAIH. Kulcsocska a net világához c. projektfüzet. (Elérhető: <https://naih.hu/files/kulcsocska-a-net-vilagahoz-2018-01-29.pdf>. Letöltés ideje: 2025. 03. 12.).
- NMHH: A 13-16 éves korosztály közösségimédia-használati szokásait felmérő kutatás eredményei. (Elérhető: https://nmhh.hu/cikk/248473/A_1316_eves_korosztaly_kozossegimediahasznalati_szokasait_felmero_kutatas_eredmenyei. Letöltés ideje: 2025. április 22.).
- NMHH – PSYMA (2017): Digital parenting kutatás 7–16 éves gyermekekkel és szüleikkel. NMHH, Budapest.
- NMHH – PSYMA (2021): Digital parenting kutatás 7–16 éves gyermekekkel és szüleikkel. Budapest: NMHH.
- NMHH: A mesterséges intelligencia használatának jellemzői a 13-16 éves korosztály körében. Elérhető: https://nmhh.hu/cikk/252083/A_mesterseges_intelligencia_hasznalata-nak_jellemzoi_a_1316_eves_korosztaly_koreben. Letöltés ideje: 2025. április 22.).
- NMHH: Civil szervezetekkel az online gyermekvédelemért. (Elérhető: https://nmhh.hu/cikk/246946/Civil_szervezetekkel_az_online_gyermekvedelemert. Letöltés ideje: 2025. április 22.).
- NMHH: DigiKid. (Elérhető: <https://onlineplatformok.hu/files/63485205-c6b4-4447-baa4-a5e4310b18f8.pdf>. Letöltés ideje: 2025. április 22.).
- NMHH: Elstartolt az NMHH Partneriskola Programja. (Elérhető: https://nmhh.hu/cikk/246947/Elstartolt_az_NMHH_Partnerskola_Programja. Letöltés ideje: 2025. március 22.).
- NMHH: Letölthető információs csomaggal segít az Internet Hotline. (Elérhető: https://nmhh.hu/cikk/252281/Letoltheto_informacios_csomaggal_segit_az_Internet_Hotline. Letöltés ideje: 2025. május 30.).
- VJ/85-157/2016.